

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

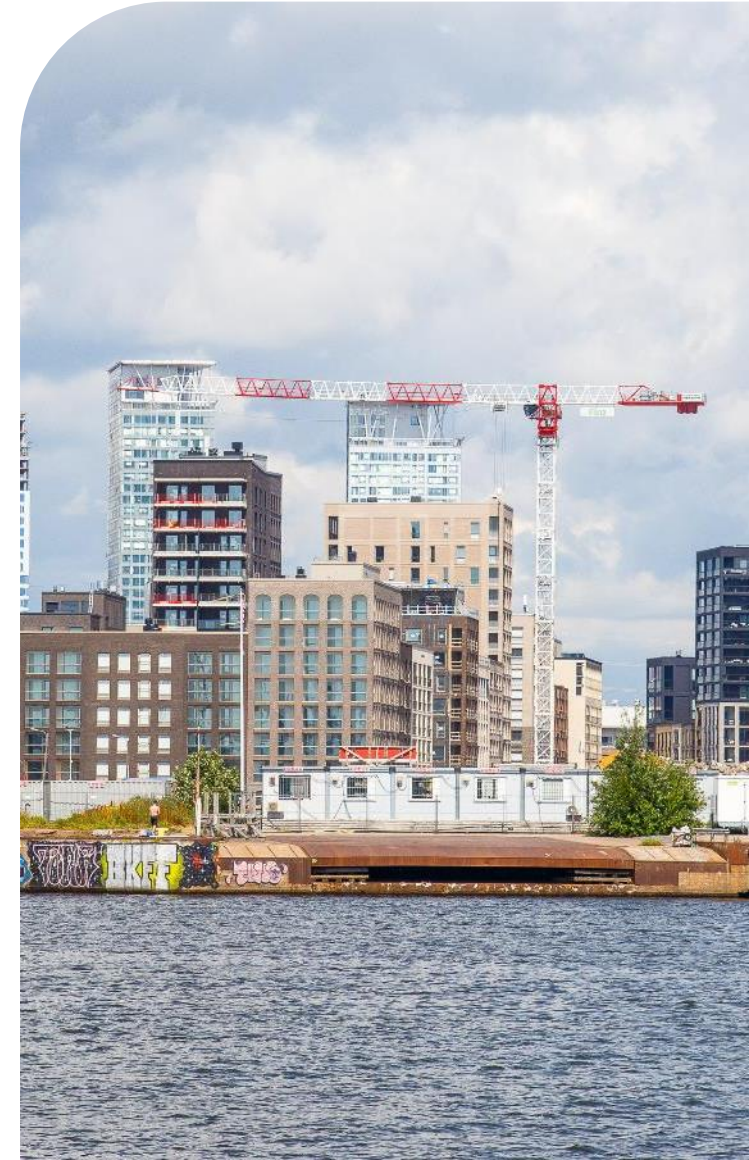

Uudenmaan **hallitusohjelmatavoitteet 2023–2027**

Outi Ervasti, Kehittämispäällikkö, Uudenmaan liitto

Lähtökohtana Uudenmaan mahdollisuudet koko Suomen uuden kasvun synnyttäjänä

- Yli kolmannes suomalaisista asuu Uudellamaalla. Uusimaa kattaa 40 prosenttia Suomen yksityisen sektorin työpaikoista ja BKT:stä. Puolet Suomen tutkimus- ja kehitystoiminnan panostuksista syntyy Uudellamaalla. Korkea osaaminen, huipputason korkeakoulusektori sekä vientivetoinen elinkeinoelämä ovat taanneet Uudellemaalle edellytykset menestyä.
- Geopoliittinen tilanne ja kansainvälisesti koveneva kilpailu metropolien kesken investoinneista ja osaajista horjuttavat Uudenmaan elinkeinoelämän mahdollisuuksia kasvuun. Teknologinen kehitys edellyttää vahvaa TKI-kapasiteettia.
- **Uusimaa tarvitsee eurooppalaisten verrokkikaupunkiseutujen tavoin valtion erityispanostuksia synnyttääkseen työpaikkoja ja hyvinvointia jatkossakin koko maahan.**
- Suomen ilmastopäästöistä Uudenmaan osuus on 20 prosenttia, joten maakunnan ilmastotyön tukemisella on kansallisen tason vaikuttavuutta.

Suomen aluepolitiikan paradigma on päivitettävä.

- Viimeisen kahdenkymmenen vuoden aikana Suomen alueelliset erot ovat kaventuneet. Samaan aikaan Suomen asema suhteessa verrokkimaihin on heikentynyt.
- **Tänään Suomen aluepoliittiset tarpeet ovat hyvin erilaiset kuin Suomen liittyessä Euroopan unioniin.** Myös turvallisuustilanteemme muuttuu NATO-jäsenyyden myötä.
- Uudenmaan tiheään asutulla alueella on kokoluokkansa vuoksi mahdollisuuksia. Niiden hyödyntämiseen tarvitaan nyt voimakkaita aluepoliittisia panostuksia. Nämä hyödyt eivät jää paikallisiksi, vaan kumuloituvat koko Suomen tulevaisuuden eduksi.
- **Aluekehittämisen painopiste on siirrettävä kohti uutta luovaa, kestävää kasvua ja Suomen aluepolitiikka on päivitettävä tulevaisuuteen katsovaksi.**

Uudenmaan HO-tavoitteiden neljä painopistettä

1. Kohti **hiilineutraalia** Suomea – Uudenmaan tavoitevuosi on 2030

2. **Tulevaisuuden kasvua** Suomelle Uudenmaan avulla.

3. Nostetaan Uudenmaan **työllisyysaste** 80 prosenttiin

4. **Turvataan kuntien rahoituspohja** kasvavilla alueilla erityistarpeet huomioiden

Tavoite 1. Kohti hiilineutraalia Suomea – Uudenmaan tavoitevuosi on 2030

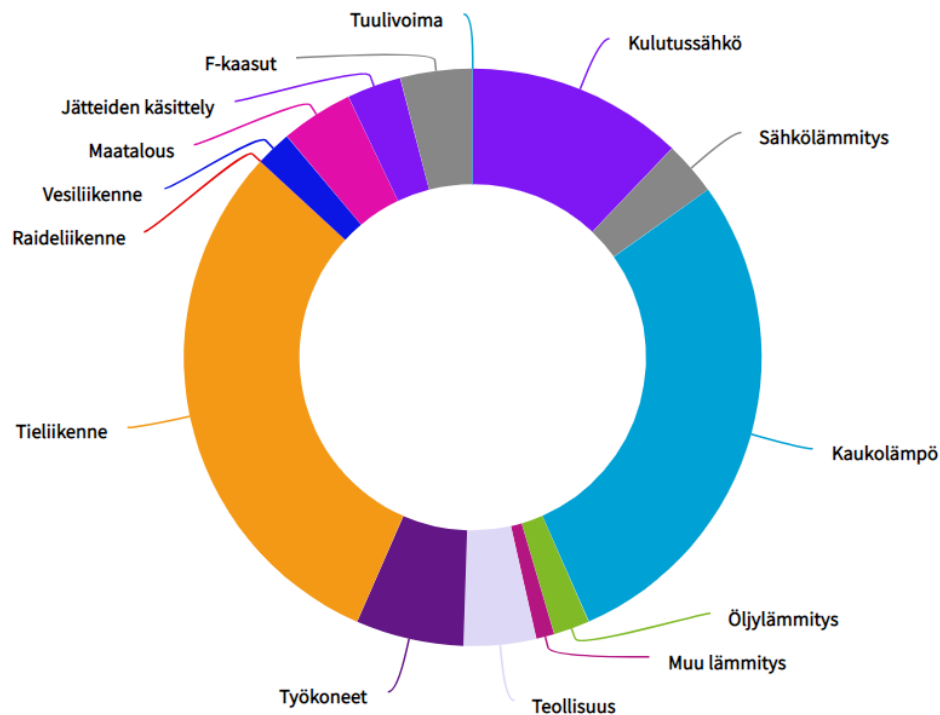
1.1 Vauhditetaan **energiasiirtymää** ja kasvatetaan Suomen **energiaturvallisuutta ja -riippumattomuutta**, ensi sijassa polttoon perustumattomilla uusiutuvan energian tuotantomuodoilla ja luonnon monimuotoisuudesta huolehtien.

1.2 Nopeutetaan **liikenteen päästövähennystavoitteita** sekä luodaan edellytyksiä fossiilisista liikennepolttoaineista luopumiselle ja älyliikenteelle.

1.3 Luodaan **kiertotaloudesta** Suomen uusi kasvun suunta.

Uudenmaan päästöt pienentyneet 16 vuodessa 28% - väestömäärä kasvanut 260 000 henkeä.

Uudenmaan päästöjakauma 2021

- ✓ Tuetaan **pääkaupunkiseudun kaukolämmön** tuotannon ratkaisemista kestäväällä tavalla, mm. hukkalämpöjen laajamittaiseen hyödyntämisen ja geotermisen energian uusien innovaatioiden kautta.
- ✓ Lisätään sähköntuotannon energiaomavaraisuutta laajentamalla aurinko- ja **tuulivoimatuotannon** mahdollisuuksia ja panostamalla merituulivoiman kaupallistamiseen, varmistaen samalla sähköverkon nopean uudistamisen. Lisätään sähköntuotannon kapasiteettia panostamalla Loviisan **ydinvoiman nopeaan hyödynnettävyyteen**.
- ✓ Nopeutetaan liikenteen päästövähennystavoitteita sekä luodaan **edellytyksiä fossiilisista liikennepolttoaineista luopumiselle** ja liikkumistarpeen täyttämiseksi kävelen, pyöräillen ja joukkoliikenteellä.
- ✓ Tuetaan uusilla älykkäillä liikenneratkaisuilla Uudenmaan edelläkävijyyttä ja kestäväää kasvua sekä **henkilöliikenteen matkaketuissa ja tavaraliikenteen kuljetusetjuissa**. Varmistetaan **joukkoliikenteen tuki Helsingin kaupunkiseudulla** siten, ettei joukkoliikenteen palvelutaso ja kulkutapaosuus heikkene.

Tavoite 2. Tulevaisuuden kasvua Suomelle Uudenmaan avulla

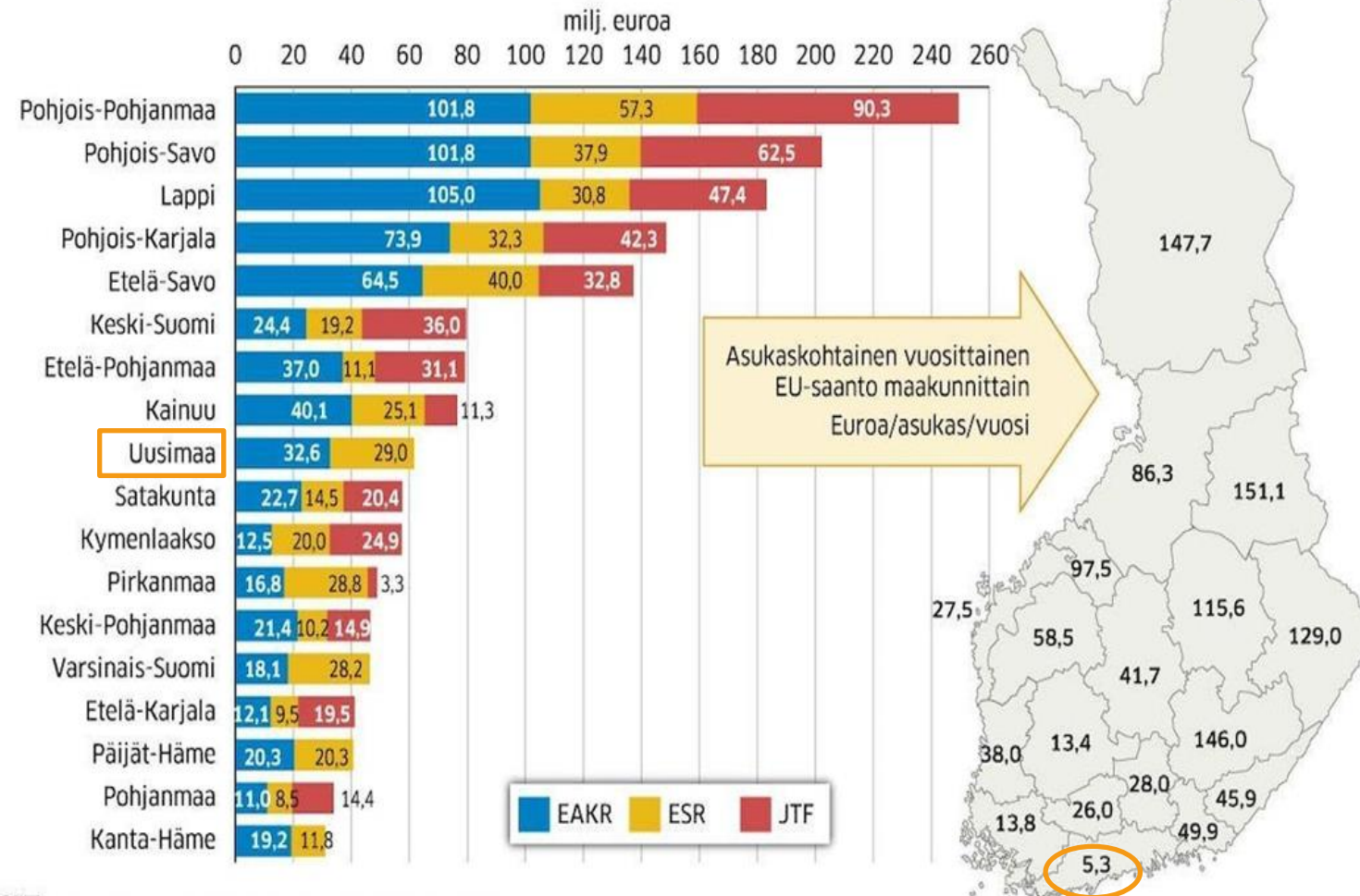
2.1 Suomalainen **aluepolitiikka** tuottamaan kestäväää kasvua.

2.2 Vahvistetaan **kansallista tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaa (TKI)** – Uudenmaan T&K-toiminnan menot ovat kohonneet viiteen prosenttiin maakunnan BKT:sta vuoteen 2030 mennessä.

2.3 Panostetaan **maankäyttöön, liikkumiseen ja logistiikkaan** siellä, missä siitä saadaan suurin hyöty.

2.4 Vahvistetaan pääkaupunkiseudun ja Uudenmaan **turvallisuutta, turvallisuustyötä sekä varautumista.**

Aluepolitiikan suunta käännettävä vauhdittamaan kestävä kasvua.

- ✓ Nostetaan laaja-alainen, tulevaisuuteen katsova tiheästi asuttujen seutujen **kaupunkipolitiikka** hallitusohjelmassa aluekehittämisen keskiöön.
- ✓ Varmistetaan **kansallisen aluekehityksen rahoituksen** jatkuminen, riittävyys ja kohdentuminen niille seuduille, missä niillä on suurin vaikuttavuus ja tarve.
- ✓ Lisätään alueelliseen perustein jaettavaan rahoitukseen **kilpailullisia kriteereitä**.
- ✓ Suomen hallitus laatii **riippumattoman selvityksen**, missä **Suomen aluekehittämispäntösten tuloksellisuutta ja kehitystä kokonaisuutena** peilataan verrokkimaihin ja niiden toimenpiteisiin.

EU:n rahanjako maakunnittain 2021-27

Tavoite 3. Nostetaan Uudenmaan työllisyysaste 80 prosenttiin

3.1 Lisätään **koulutuksen aloituspaikkoja** sinne ja niille aloille ja tasoille, missä väestörakenteen pohjalta on huomattavin kasvava tarve.

3.2 Edistetään **kansainvälisten osaajien** sekä yritysten valmiutta asettautua ja sitoutua Uudenmaalle.

3.3 Panostetaan **maahanmuuttajien työllisyyteen** kansallisena voimavarana.

3.4 Panostetaan **Uudenmaan työllisyysasteen** kohottamiseen kansallisena erityiskysymyksenä.

Uudenmaan osuus koko maan korkeakoulujen aloituspaikoista laskee kaiken aikaa.

Käytännössä Uudenmaan toisen asteen ja korkeakoulujen opiskelupaikat eivät riitä uusimaalaisten nuorten tarpeisiin, kun **hakijoita** tulee samaan aikaan **runsaasti myös muualta Suomesta**. Tämän seurauksena uusimaalaiset nuoret jäävät ilman paikkaa, tai joutuvat lähtemään muualle Suomeen opiskelemaan.

Aloituspaikkojen lisääminen Uudellemaalle on perusteltua korkeakoulutuksen saavutettavuuden, **alueellisen tasa-arvon**, työvoimakysynnän ja koko toisen asteen ja korkeakoulukentän rakenteellisen tasapainon kannalta.

- Lisätään **toisen asteen ja korkeakoulujen aloituspaikkoja Uudellemaalle suhteessa muihin maakuntiin**. Aloituspaikkojen lisäämisessä huomioidaan erityisesti työelämässä tapahtuvat alueelliset ja määrälliset muutokset osaamistarpeissa.

KORKEAKOULUJEN ALOITUSPAIKAT maakunnittain suhteessa alueen 19-29-vuotiaiden määrään (promillea) vuonna 2021

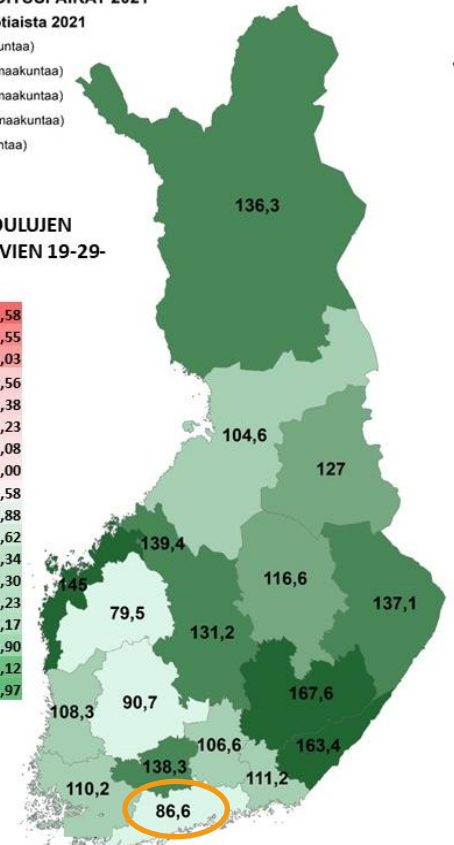
KORKEAKOULUJEN ALOITUSPAIKAT 2021

Promillea alueen 19-29-vuotiaista 2021

MAAKUNTIEN YHTÄ KORKEAKOULUJEN ALOITUSPAIKKAA KOHDEN OLEVIEN 19-29-VUOTIAIDEN MÄÄRÄ

ETELÄ-POHJANMAA	1 / 12,58
UUSIMAA	1 / 11,55
PIRKANMAA	1 / 11,03
POHJOIS-POHJANMAA	1 / 9,56
PÄIJÄT-HÄME	1 / 9,38
SATAKUNTA	1 / 9,23
VARSINAIS-SUOMI	1 / 9,08
KYMENLAAKSO	1 / 9,00
POHJOIS-SAVO	1 / 8,58
KAINUU	1 / 7,88
KESKI-SUOMI	1 / 7,62
LAPPI	1 / 7,34
POHJOIS-KARJALA	1 / 7,30
KANTA-HÄME	1 / 7,23
KESKI-POHJANMAA	1 / 7,17
POHJANMAA	1 / 6,90
ETELÄ-KARJALA	1 / 6,12
ETELÄ-SAVO	1 / 5,97

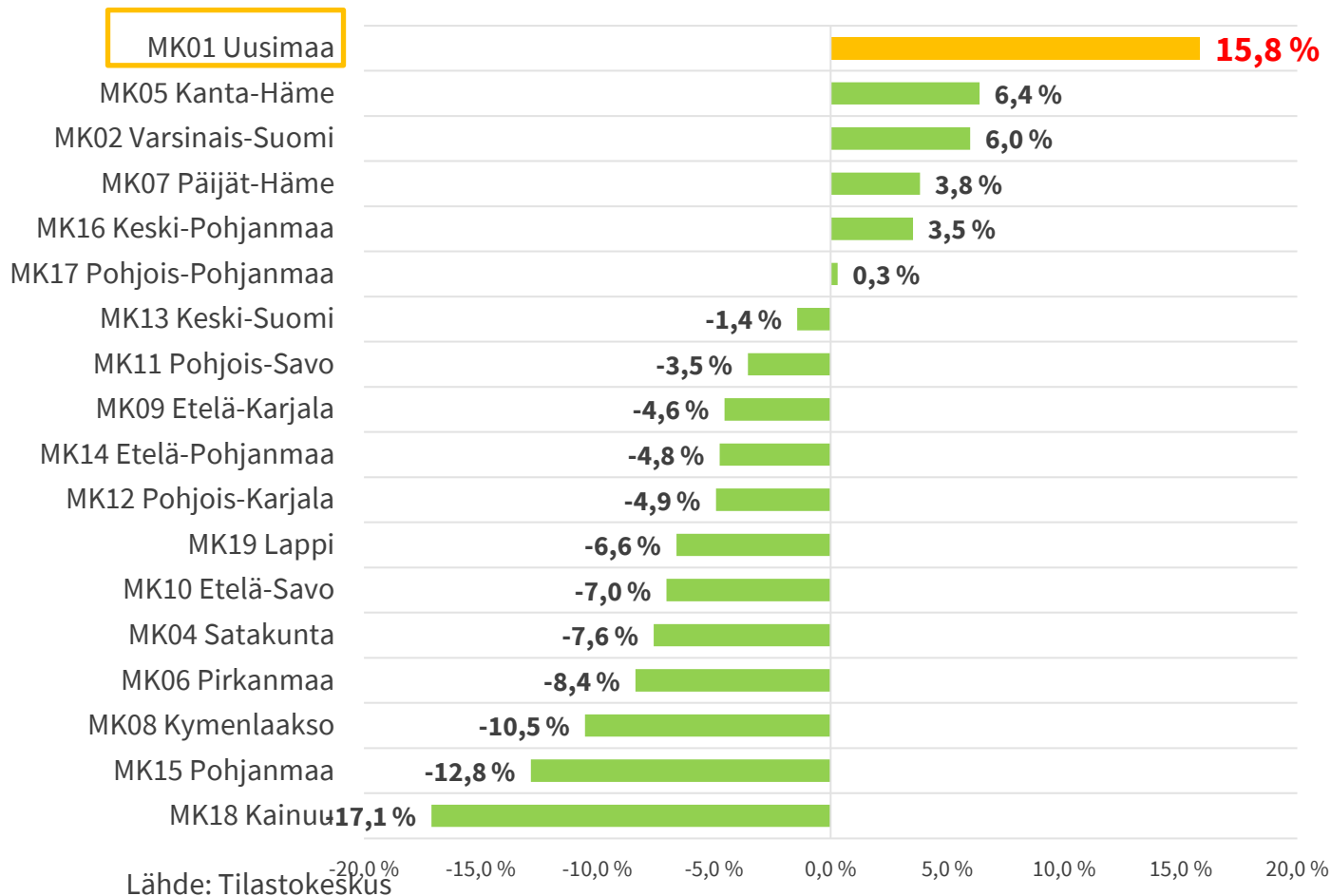

Lähde: OPH, Tilastopalvelu Vipunen, Tilastokeskus, väestö, kanta ja luokittelu: Timo Aro 2022

*HUOM! Korkeakoulujen aloituspaikat pitävät sisällään ammattikorkeakoulututkinnot, ylempät ammattikorkeakoulututkinnot, alemmat korkeakoulututkinnot ja ylempään korkeakoulututkinnot

Joka kolmas uusmaalainen työtön on pitkäaikaistyötön.

Työttömien työnhakijoiden määrän muutos (%) 08/2019 -
08/2022 (verrattuna aikaan ennen koronaa)

Kolmannes Suomen työttömistä asuu Uudellamaalla, missä työttömyyden rakenne on pandemian aikana huomattavasti vaikeutunut.

Koko Suomen verotulojen, kasvun ja hyvinvoinnin näkökulmasta **on kriittistä, kuinka hyvin Uusimaa onnistuu yhdessä valtion kanssa työllisyyden hoidossa.**

Uudenmaan kunnianhimoinen tavoite on saavuttaa 80 % työllisyysaste vuoteen 2030 mennessä. Tällä on suoria ja välillisiä vaikutuksia koko Suomen työllisyydelle, verotuloille, yrittäjyydelle ja elinvoimalle.

✓ **Varmistetaan Uudenmaan kunnille TE-uudistuksessa riittävät edellytykset ja liikkumavara mm. vaikeasti työllistyvien työllisyysahoitoon ja välityömarkkinoiden sujuvuuteen.**

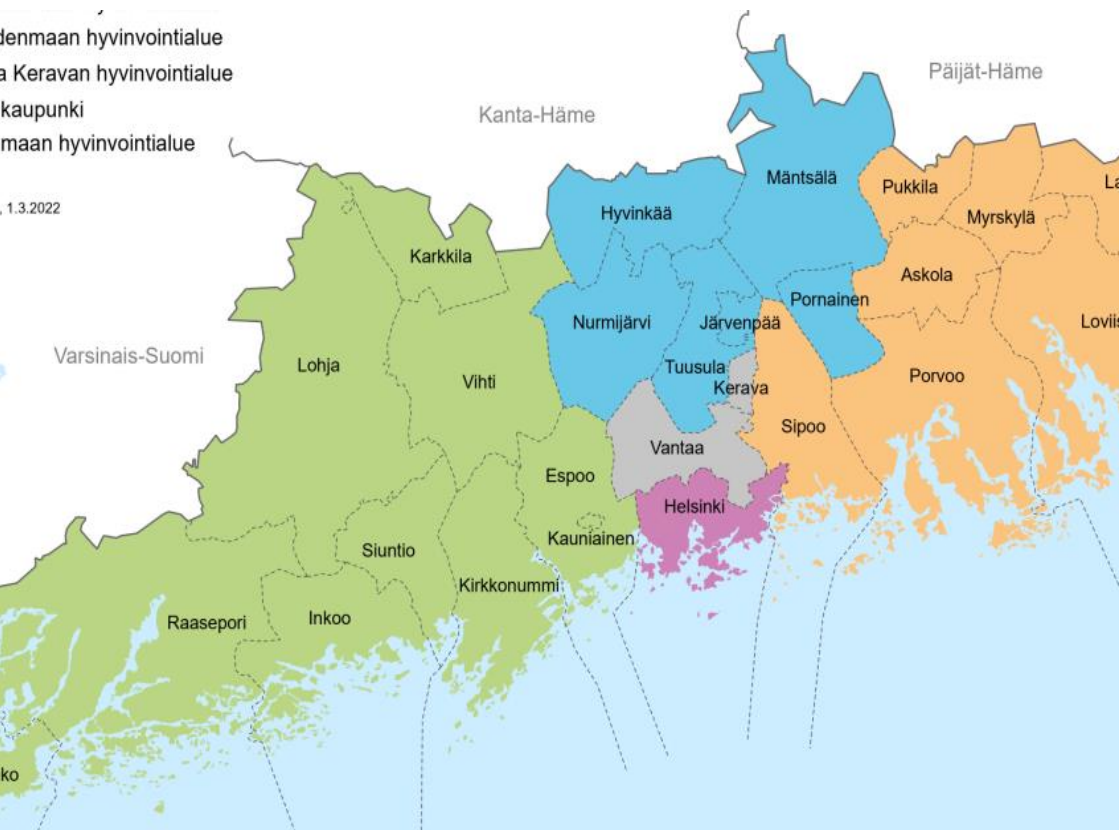

Tavoite 4. Turvataan kuntien rahoituspohja kasvavilla alueilla erityistarpeet huomioiden

4.1 Kannusteet tukemaan kuntien omaehtoista kestäväää kasvua – uudistus valtionosuuksiin ja tasausmekanismiin.

4.2 Turvataan hyvinvointialueiden palvelut rahoituksen kriteerejä täsmentämällä.

Kannusteet tukemaan kuntien omaehtoista kestävää kasvua ja hyvinvointia.

Nykymuotoiset valtionosuusjärjestelmä ja kuntien verotulojen tasausjärjestelmä eivät ole **tunnistaneet kasvavien alueiden tarpeita** ja lisääntyviä menopaineita. Käytännössä mitä paremmin kunta on menestynyt ja houkutelut muuttovoittoa, sitä enemmän se on joutunut maksamaan muille kunnille tasausvähennystä, eikä kunnan kehitystä ole huomioitu valtionosuuksissa.

- ✓ **Valtionosuusjärjestelmä ja verotulojen tasausjärjestelmä** on uudistettava niin, että se huomioi kuntien ja hyvinvointialueiden rahoitustarpeet myös kehittyvillä, kansainvälistyvillä ja veronmaksukykyisillä alueilla.
- ✓ **Uudenmaan erityispiirteet;** monimuotoinen väestöpohja, muita maakuntia korkeampi kustannustaso ja kustannusten nousukehitys sekä palveluiden tuotantokustannusten erot on **huomioitava hyvinvointialueiden rahoituksen kriteereissä.** Sosiaalipalvelujen osuus on huomioitava rahoituksessa vahvemmin.

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

KIITOS!

Uudenmaan H0-tavoitteiden koko julkaisu ladattavissa [täältä](#)